

Anuomet, būdama gimnastikos sporto viršunėje, pasaulio ir Europos meninės gimnastikos čempionė naktimis sapnuodavo... maistą. „Nuolat būdavau alkana“, – dabar prisimena Dalia Kutkaite, tačiau tie prisiminimai aistros gimnastikai neištrynė. Vasara iš Ispanijos į Lietuvą persikrausčiusi gimnastikos trenerė svajoja apie laiką, kai jos aukletinėms vel pavyks uzkariauti aukšciausias čempionatų pakylas.

Pirmoji meilė egzistuoja... Ir pamiršti ją – labai sunku

„Aš pati savimi stebiuosi...“ – šiltai nusišypso buvusi gimnastė, Europos meninės gimnastikos čempionė, dabar trenerė **Dalia KUTKAITĖ** (49). Per dvidešimt trejus Ispanijoje praleistus metus šilta anos mergaitės iš senų nuotraukų šypsena niekur nedingusi. Gal tik raukšlelės aplink akis gilesnės ir akys labiau spindinės – gimnastikos legenda apsisprendė gržti į Lietuvą. Ir čia ją parviliojo... meilė.

LAIŠVĖ RADZEVIČIENĖ

Lieknutė, dailutė
mergaitė iš Lietuvos
buvo žinoma
visame pasaulyje.
Gimnastikoje jos
pavardė buvo
tokia pat garsi kaip
kiepšinyje – Sabonė

RIA NOVOSTI (2) IR ASMININIO ALBUMO NUOTRAUKOS

Asmeninės laimės jį į nieką nekeistų. Titulai, medaliai, diplomai, pagyros, sako, anksčiau ar vėliau atsiduria komodos stalčiuose, gyvenimą šildo meilė ir pagerba. Tai ne tušti žodžiai ar knygose išskaitytos mintys prie puodelio kavos, ne. Tokių išmėginių, iššūkių, patirties ir pamokų, kiek jų per savo karjerą turėjo Dalia, ne kiekvienam duota.

Naujausias jos iššūkis – Vilnius ir Lietuvos meninės gimnastikos vykdomojo komiteto prezidentės postas. „Kas dar, jei ne aš?...“ – tyliai tarsteli. Pasididžiavimo jos balse negirdėti, greičiau – didžiulė atsakomybė. Už tas mažas, bet didelių svajonių turinčias mergaites, kurias šiandien rengia Europos meninės gimnastikos čempionatui. „Kažkada juk ir aš tokia buvau...“ – šypteli prisiminusi laibakoje, vos keturiaskėsimt kilogramų sveriančią pauauglę su kuodeliu ant galvos.

Nuo paskutinio jos pasirodymo 1985-aisiais praėjo daugybė laiko. Kai kuriuos įvykius po jo Dalia norėtų užmiršti. Sako, didžiulis skausmas pasijusti niekam neberekalingai. Bet tai – ir svarbios gyvenimo pamokos. „Jei tada man, jaunutei mergaitei, būtų paklojė raudoną kilimą, o ne užtrenkę duris, kažin kaip viskas būtų susiklostę“, – svarsto dabar ir priduria, kad svarbiausia – nelaikyti pykčio.

Laimės ieškoti išvykusi į Ispaniją, Dalia saulėtoje šalyje užsiliko dvidešimt trejus metus. Ši šalis lietuvių patikėjo savo gimnasčių rinktines. Dvejus metus ji treniravo jaunimą, dar dvejus rengė ispanes sportininkes Sidnėjaus olimpinėms žaidynėms. „Per tuos metus įgyvendinau savo, trenerės, ambicijas“, – tikina moteris, kurios gyvenimas pastaraisiais metais ir vėl verčiasi kūliais.

Dalia, juk tiesa, jei ne meilė, iš Ispanijos jūsų niekas nebūtų parviliojęs?

Manės dabar dažnai klausia: na, kaip tu – iš šiltos Ispanijos į šaltą Lietuvą? Bet aš gerai žinau, kad žmogus šildo ne saulė, o jausmai. Pati didžiausia laimė, kai moteris yra laiminga. To jausmo neatperka niekas – nei gražūs namai, nei šilta šalis, netgi – karjera. Kai man pasiūlė tapti gimnastikos komiteto prezidente, pamaniau – tai naujametis pokštas. Tačiau kai praėjusių žiemą parvažiavau į Lietuvą, kai pamačiau vaikus, apsisprendžiau paméginti. Pradžioje gyvenau tarp Ispanijos ir Lietuvos, vis galvojau, gal ir taip įmanoma? Po keleto mėnesių supratau, kad ne. Jei nori ką nors iš tiesų svarbaus nuveikti, privalai būti čia. Vasarą su jaunesniaja dukra susikrovėme lagaminus ir parvažiavome. Kristina priėmė mano iššūkį, ji supranta, koks jis man svarbus. Pradžia Lietuvoje dukrai nebuvo lengva. Kartą pasakiau: „Jei nori,

Naują gyvenimą Vilniuje
Dalia kuria su mylimu
žmogumi ir jaunesniaja
dukra iš pirmosios
santuokos. Vyresnioji
dukra, jau savarankiška
mergina, liko gyventi
Ispanijoje. Gyvenimą ten
pasirinko ir buvęs Dalios
vyras.

galime grįžti... „Ne,
mama, – paprieštaravo,
– tu negali mergaičių
palikti.“

Vasarą dukra mokėsi
lietuvių kalbos, nuo
rudens lanko Vilniaus
lietuvių namų mokyklą,
kurioje mokosi vaikai iš
30 šalių, yra ir ispaniškai
kalbančių. „Oi, mama,
– sako, – čia viskas daug rimčiau, mokytojai labiau spaudžia.
Ispanijoje mes tik lakstom, galvom einam, pertraukos po
valandą, o čia – dešimt minučių ir vėl į pamokas. Ir namų darbų
– kiek!“ Neabejoju, šitas persikraustymas ir jai – iššūkis, patirtis.
Nebijau to, gerai žinau, kad vaikai be patirčių gyvenime pasiekiu
mažiau. Be to, ji visada turi galimybę nuskristi į Ispaniją, kur
laukia tėtis ir sesuo.

Jiedu apsisprendé gyventi ten?

Vyresnioji Monika suaugusi, ji baigė universitetą, dirba. Su
vyru mūsų keliai išsiskyrė, nors Ispanijoje kartu praleidome
daugybę gražių metų. Tiesiog ateina laikas, kai supranti, kad
iekviename geriau pasukti savo keliu. Paleidome vienas kitą
gražiai, be pykčio. Aš jam linkiu, o ir jis, žinau, man linki tik

Ispanijoje treniravusi ir olimpinėms
žaidynėms rengusi šios šalies rinktinė, dabar
Dalia Europos čempionatui ruošia lietuves

pačių gražiausių dalykų. Džiaugiasi, kad esu
laiminga.

Lietuvoje manęs laukė mylimas žmogus.
Negaliu slėpti, kad meilė buvo didžiulis impulsas
priimti pasiūlymą tapti komiteto prezidente.
Norėjau būti kartu, lygiai taip pat norėjau nuveikti
kā nors gero ir svarbaus sportui, kurį irgi labai
myliu. Jei likimas man taip kloja kelią, negaliu
priešintis...

**Ant jūsų piršto matyt sužadėtuvių žiedas. Ar tiesa,
kad pasipiršo žmogus, kurį kažkada labai mylėjote?**

Nuo pirmosios meilės pradedi, prie pirmosios
meilės grįžti (*syphosis*). Kai skaitydavau romanus,
galvodavau, kad taip nebūna. Būna, pasirodo.
Trisdešimt treji metai praėjo, aš dabar galu
drąsiai sakyt, kad pirmoji tikra meilė egzistuoja.
Pamiršti ją labai sunku. Ričardas – mano pirmoji ir
didžiausia meilė.

**Kodėl nelikote kartu tada, prieš trisdešimt trejus
metus?**

Nes tada buvo Didysis sportas. Nes tada
aš turėjau rinktis – sportas ar meilė. Daugybė
žmonių darė viską, kad liktų sportas. Skaudžiai
išsiskyrėme, aš pakilau į gimnastikos viršūnes, o
Ričardas tuo metu sovietų armijos buvo išsiuistas į
vieną iš karštujų taškų.

Ir jis laukė jūsų visus tuos metus?

Širdyje mes abu laukėme...

**Vadinasi, tikrai, jei ne meilė,
nebūtumėte grįžus i Lietuvą?**

Dievo keliai nežinomi, bet
ankščiau ar vėliau mes visi, matyt,
grįžtame į savo namus.

**Keliai į Ispaniją jums atsivérē per
Arvydo ir Ingridos Sabonių šeimą,
tiesa?**

Po paskutinių varžybų baigiau
tuometinį Vilniaus pedagoginį
institutą, kurį laiką dirbau
gimnastikos trenere sporto
mokykloje, paskui ištakėjau,
pradėjau laukti dukrelės.

Ji buvo dar visai mažutė,
kai Ingrida mane pirmą kartą pasikvietė
į svečius, į Ispaniją. Prisimenu begalinį abiejų nuoširdumą,
nors Arvydas tuomet jau buvo didžiulė žvaigždė. Su Ingrida
nuėjome žiūréti Arvydo rungtynių Valjadolido „Forum“ salėje.
Ten sutikau pažįstamas ispanes gimnastes. „Dalia, ką čia veiki?
Tu – Ispanijoje?“ – stebėjosios. Kitą dieną jos pakvietė mane
pravesti treniruotę. Paskui dar vieną ir dar, vėliau – kitame mieste.
Mano viešnagė pas Sabonius virto gimnastikos treniruotėmis,
užuot pabuvusi savaitę, išbuvau Ispanijoje tris mėnesius. O
paskui agentai pasiūlė kontraktą Andalūzijos regione. „Be dukros
negaliu čia būti“, – pasakiau ir grįžau atgal į Lietuvą. Susikroviau
daiktus, pasiemiau dukrą ir 1991-ųjų sausio 13-ąją išvykau. Mano
draugės dar dabar prisimena tą gailestį keliantį vaizdą: „Vienoj
rankoj lagaminas su visu Lietuvoje užgyventu turtu, kitoj –
pusantrų metukų dukrelę. Toks gailestis...“

Tačiau Ispanija pasirodė svetinga. Suderinome kontraktą, gavau butą, prasidėjo darbai. Ispanų kalbos, žinoma, nemokėjau, bet po keleto mėnesių jau galėjau susikalbėti. Jei ką sakydavau ne taip, kaip reikia, ispanės kolegės mane kantrai taisydavo. Dirbau negailėdama jėgų, netrukus man patikėjo jaunimo rinktinę. Su ja puikiai pasirodėme Europos čempionate, užémėme ketvirtąją vietą, man ji lėmė trenerės darbą suaugusiujių rinktinėje ir pasiruošimą Sidnėjaus olimpiadai. Dvejiems metams su gimnastėmis išvykau gyventi į Madridą. Šis darbas buvo iššūkis, kuris pareikalavo begalinės atsakomybės ir atsidavimo. Nacionalinė rinktinė – užsienietės trenerės rankose!

Tikiu: vienos durys užsidaro, kitos plačiai atsiveria. Svarbiausia viduje išlaikyti tikėjimą, nešiotis Dievą savoje, tik tada likimas tau ištisiesia ranką ir iškapsto iš bet kokio, net paties tam siausio, kampo.

Reikia tik įsivaizduoti, kaip turėjo jaustis sovietų šalyje užaugusi mergaitė, atsidūrusi tikrame užsienyje...

Ispanija nuo Lietuvos labai skyrėsi, bet prie gero juk pripranti greičiau nei prie blogo. Mes, sportininkai, apskritai juk augome be namų – kelionės, svetimos salės, viešbučiai... Turi įprasti prie įvairiausiuų gyvenimo sąlygų. Ispanai – bendraujanti, besišypsanti tauta, su jais draugauti lengva, o štai dirbtai – sunkiau. Kai įpranti, kad jie nuolat atspalaidavę, žiūri į tai netgi su simpatija ir vis galvoji: „Kaip norėčiau ir aš išmokti šitai paprastai reaguoti į svarbius dalykus.“

Kai atvykau, buvau labai jauna, o kai esi jaunas, juk daug negalvoji, niekas nebaus. Eini pirmyn, šimtą kartų griūni, vėl keliesi. Kai pasiūlė dirbtai su Ispanijos gimnasčių rinktine, svarsčiau, ar susitvarkysis? Šalis didžiulė, rezultato visi nori. Didžiuojuosi, kad prieš Sidnėjaus olimpiadą 2000-aisiais įkvėpiau pasitikėjimo bene stipriausiai Ispanijos gimnastei Almudenai Cid, ji tada užémė devintąją vietą, o vėliau dar dalyvavo Atėnų ir Pekino olimpinėse žaidynėse. Pekine jai buvo 28-eri, mano laikais – neįmanomas amžius gimnastei. Turiu pasakyti, kad gimnastika darosi moteriška sporto šaka, sportininkų amžiaus vidurkis – 26 metai. Ir labai gerai, nes juk daug gražiau žiūréti į moterį, o ne į šakaliuko nuotykius.

Kai baigėte sportuoti, jums buvo 22-eji? Visiškai jauna mergaitė!

Norėjau baigti treniruotes po pasaulio čempionato 1984-aisiais, tačiau mane dar įkalbėjo atstovauti Lietuvai Tautų spartakiadoje. Buvau beprotiškai pavargusi, jaučiau, kad viskas, nebegaliu daugiau tempti. Gimnastikos sportas anuomet buvo žiaurus, užaugau pusiau alkana. Nuo 13 iki 22 metų mėginau išlaikyti 42–43 kilogramų svorį. Prisimenu tas beprotiško fanatizmo dienas... „Za rodinu!“ Ne toks žingsnis į kairę, ne toks – į dešinę, viskas, prie sienos – sušaudytí. Dabar gal tirštinu spalvas, bet Sovietų Sajungos rinktinėje būtent taip jaučiaus. Rinktinė buvo mano ateitis, mano pragyvenimo šaltinis, išeiti iš jos būtų prilygę tévynės išdavimui. Ir mes visos šventai tuo tikėjome! Buvau vienintelė lietuvių, o tai reiškė, kad turiu stengtis dvigubai – kiekvienas priaugtas gramas, kiekviena varžybose padaryta klaida kitoms buvo šansas mane išstumti. Ką atleisdavo rusėms, to neatleisdavo man. Tokią įtampą išlaikyti jaunam žmogui – neįtikėtinai sunku. Esu dékinga savo trenerei Vaidai Kubilienei, tévams, kad palaikė, kad stiprino, užtat dabar jokiose situacijose man nenusvyrą rankos.

**Tada aš turėjau rinktis – sportas
ar meilė. Daugybė žmonių
darė viską, kad liktų sportas.
Skaudžiai išsiskyrėme, aš pakilau
i gimnastikos viršunes,
o Ričardas buvo išsiūstas į vieną iš
karštųjų taškų.**

**Neabejoju, aukso kalnų ir tūkstantinių atlyginimų už darbą komitetė
jums nepasiūlė. Išgyvensite?**

Išgyvensiu (juokiasi). Pinigai – dar ne viskas. Lietuva turi tokį gražių mergaičių, kokių Ispanijoje tektų su žiburiu ieškoti. Jų užsidegimas, noras dirbtai džiugina, žiūrédamas į jų akis pamiršti, kad trūksta salių treniruotėms, kad kartais jas tenka baigti koridoriuje, kai ateina krepšininkai. Ispanijoje trenerėms apie tokius dalykus galvoti nereikia, nors valdo futbolas, tačiau ir kitos sporto šakos nelieka nuskriaustos. Nesakau, kad bus paprasta, bet paméginti situaciją pakeisti – privalau. Be to, kai priimi tokį sprendimą, trauktis nebéra kur.

**Bet visos pasakos apie pirmąjį meilę baigiasi taip pat: ir gyveno jie
gražiai ir laimingai...**

Žinau. Negalima prarasti tikėjimo nei meile, nei gerumu. Ir jokiais būdais nevalia sakyti, kad penkiasdešimties moters gyvenimas baigiasi. ■